

МОН УКРАЇНИ  
ПОЛІСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ  
(ПОЛІСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ)

ПРОТОКОЛ

11.02.2026

№ 9

м. Житомир

засідання кафедри фінансів і кредиту

Голова – Лариса НЕДІЛЬСЬКА

Секретар – Тетяна ТОВСТУХА

Присутні: професор Дмитро ДЕМА, професор Олександр ВІЛЕНЧУК,  
доценти: Наталія КУРОВСЬКА, Олег СТОЙКО, Юрій СУС, Леся СУС, Інна  
ШУБЕНКО, ст. викладач Галина МАРТИНЮК.

Стейкхолдери: д.е.н., старший науковий співробітник відділу торгівельної та промислової політики ДУ Інститут економіки та прогнозування НАН України – Оксана КУШНІРЕНКО; д.е.н., професор кафедри страхування факультету економіки та соціології Лодзького університету – Юрій КЛАПКІВ; д.е.н., професор кафедри фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку Хмельницького університету управління та права ім. Леоніда Юзькова – Віктор СИНЧАК; д.е.н., завідувачка кафедри фінансів і цифрової економіки ДУ «Житомирська політехніка» – Наталія ВИГОВСЬКА; д.е.н., професор кафедри фінансів, банківської справи, страхування та електронних платіжних систем – Володимир РУДИК; к.е.н., завідувачка кафедри фінансів, банківської справи та страхування Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького – Оксана ГРИЦИНА; директор Департаменту агропромислового розвитку та економічної політики Житомирської обласної військової адміністрації – Павло КУЦ; директор Житомирської обласної дирекції ПрАТ «УСК «Княжа ВІЄННА ІНШУРАНС ГРУП» – Олена МОРОЗОВА; директор Житомирської філії АТ «Банк інвестицій та заощаджень» – Сергій ПАРНАК; радник Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку – Федір МАРКОВ; провідний фахівець з продажів регіонального офісу ПрАТ СК РЗУ Україна, м. Житомир – Заріна СЕРПУТЬКО (Верховлюк) – випускниця; старший аудитор управління з надання послуг фінансовим установам департаменту аудиту ПрАТ «КРМО Аудит» – Анастасія САВИЦЬКА – випускниця; заступник ГО «Агенція «Гудвіл», к.е.н., доцент – Лариса ЛЕВКІВСЬКА; начальник відділу інформаційної взаємодії Головного управління ДПС у Житомирській області – Алла КОРНІЙЧУК; керівник навчально-наукового центру забезпечення якості освіти, к.е.н., доцент – Наталія СТЕПАНЕНКО, керівник навчально-наукового центру організації освітнього процесу, к.е.н., доцент – Тетяна

УСЮК; магістранти – Михайло ГОВОРУН, Віталій БАШИНСЬКИЙ, Альбіна КОВАЛЬ; здобувачі бакалаврату – Марія ОНИЩУК, Крістіна МАРЧЕНКО, Інна НАГОРНА, Михайло ОСТАПЧУК, Максим ЦИГАНЕЦЬ.

1. Слухали: обговорення освітніх програм.

1.1. Вступне слово завідувача кафедри фінансів і кредиту к.е.н., доцента Лариси НЕДІЛЬСЬКОЇ.

1.2. Презентація ОПП «Фінанси, банківська справа та страхування» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю D2 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок (гарант ОПП к.е.н., доцент Лариса НЕДІЛЬСЬКА).

1.3. Презентація ОПП «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю D2 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок (гарант ОПП к.е.н., доцент Інна ШУБЕНКО).

1. ВИСТУПИЛИ:

1.1. Оксана КУШНІРЕНКО відмітила, що ознайомилася з проєктами освітніх програм зі спеціальності D2 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок для магістерського та бакалаврського рівнів на сайті університету, вони підготовлені на високому рівні, охоплюють актуальні освітні компоненти, спрямовані на діджиталізацію фінансового ринку та мають євроінтеграційне спрямування. Для вдосконалення освітньої програми магістерського рівня та з метою посилення СК9 запропонувала зміст дисциплін «Фінансово-економічний моніторинг» та «Діагностика та моделювання динаміки фінансових процесів» посилити у частині макроекономічного моделювання фінансових процесів, кон'юнктури ринків та інвестиційної активності, вважаючи цей напрям важливим і перспективним у покращенні освітнього процесу.

1.2. Павло КУЦ зазначив, що дослідив представлені освітні програми, які є структурно цілісними, нормативно коректними та змістовно наповненими, відповідають Національній рамці кваліфікацій та сучасним вимогам ринку праці у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку. Вони визначають сукупність компетентностей і результатів навчання, які формують особливості підготовки бакалаврів та магістрів за спеціальністю D2 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок. Для покращення освітньої програми бакалаврського рівня запропоновано:

- удосконалити цифрову складову освітньої програми шляхом ширшого впровадження сучасних інформаційних систем, фінансових технологій (FinTech) та прикладного програмного забезпечення в освітній процес з метою формування актуальних цифрових компетентностей здобувачів освіти;

- активізувати співпрацю з роботодавцями щодо організації виробничої та переддипломної практики, а також розширити практику залучення фахівців-практиків до проведення гостьових лекцій, практичних занять та інших форм освітньої взаємодії;

- розширити зміст освітніх компонент публічно-фінансового спрямування з урахуванням актуальних завдань післявоєнного відновлення економіки

України, розвитку територіальних громад, забезпечення євроінтеграційних процесів та адаптації фінансової системи до європейських стандартів;

- опрацювати питання щодо доцільності внесення до переліку вибіркових освітніх компонент дисциплін «Публічні та муніципальні фінанси в умовах євроінтеграції» та «Публічні фінанси держав Європейського Союзу» для ОП першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

Для покращення ОПП другого (магістерського) рівня вищої освіти запропоновано:

- удосконалити практикоорієнтовану складову шляхом більш чіткого визначення переліку практичних умінь і навичок, що формуються під час опанування окремих освітніх компонентів, а також розширення участі представників роботодавців у формуванні тематики кваліфікаційних робіт і оцінюванні результатів переддипломної практики;

- посилити регіональну та прикладну спрямованість освітньої програми через розширення вибіркової складової шляхом внесення освітніх компонентів, орієнтованих на потреби регіонального розвитку та процеси європейської інтеграції;

- активізувати співпрацю з роботодавцями з метою реалізації спільних наукових досліджень, а також забезпечення можливостей проходження виробничих стажувань науково-педагогічними працівниками на базі установ і організацій-партнерів;

- опрацювати питання щодо доцільності запровадження вибіркової освітньої компоненти «Фінансовий ризик-менеджмент і компласнс» з метою розширення професійних компетентностей здобувачів освіти.

І.3. Наталія ВИГОВСЬКА відзначила, що ці освітні програми за двома рівнями підготовки мають свою унікальність. Це підтверджується введенням спеціальних додаткових компетентностей (СК10-СК11) та програмних результатів (ПР 14-ПР15) до освітньої програми магістерського рівня та освітньої програми бакалаврського рівня – СК12-СК13 та програмних результатів ПР24-ПР25. Зокрема, ці результати пов'язані зі здійсненням фінансово-економічного моніторингу і запровадженням вивчення євроінтеграційних процесів, використання передових фінансових діджитал-технологій.

На магістерському рівні в ОПП важливим є введення такої освітньої компоненти, як «Корпоративна соціальна відповідальність», адже ця компонента є основою у забезпеченні принципів сталого економічного розвитку: бізнес сьогодні оцінюється не лише за фінансовими результатами, але й за соціальним та екологічним впливом. ОПП є практико орієнтованими, що підтверджується тим, що над удосконаленням програм працює спільнота кафедри фінансів і кредиту Поліського університету та зовнішні стейкхолдери, представники бізнесу, банківської сфери, страхування та державних органів влади. Цінним є ведення такої дисципліни як «Фондовий ринок та цифрові фінансові технології», що надає можливість врахувати розширення предметної області спеціальності D2 Фінанси, банківська справа,

страхування та фондовий ринок, а також застосування цифрових фінансових інструментів у фінансовій сфері.

Для покращення ОПП магістерського рівня запропоновано уточнити відповідність компетентностей освітнім компонентам ОПП. Зокрема, у матриці (розділ 5) ЗК1 – здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, СК2 – здатність використовувати теоретичний та методичний інструментарій для діагностики і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання, СК4 – здатність оцінювати дієвість наукового, аналітичного і методичного інструментарію варто додати до такої освітньої компоненти як «Діагностика та моделювання динаміки фінансових процесів» для обґрунтування управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування, адже формування саме цих компонент передбачає ця дисципліна.

Також у матриці відповідностей для таких освітніх компонент на магістерському рівні як «Банківський менеджмент», «Страховий менеджмент» та «Фінансовий менеджмент» варто вказати СК8 – здатність застосовувати інноваційні підходи в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

1.4. Олена МОРОЗОВА зауважила, що за результатами проведених співбесід зі здобувачами освіти, як потенційними працівниками страхового ринку, рекомендовано у межах дисциплін «Страхування» та «Страхові послуги» на бакалаврському рівні та у межах дисципліни «Страховий менеджмент» на магістерському рівні посилити практичну спрямованість підготовки здобувачів шляхом впровадження практичних завдань і тестових кейсів, заснованих на реальних процесах страхової діяльності. Зокрема, це сприятиме формуванню у здобувачів практичних компетентностей у сфері андеррайтингу, врегулювання страхових збитків, перестрахування та здійснення актуарних розрахунків, що є важливими складовими якісного обслуговування клієнтів. Також порекомендувала розширити співпрацю зі страховими компаніями шляхом організації гостьових лекцій і майстер-класів за участю практиків, і розширення можливостей проходження виробничої практики та стажування здобувачів освіти на базі страхових організацій. Окрему увагу запропоновано приділити формуванню професійної етики майбутніх фахівців, зокрема розвитку клієнтоорієнтованості, комунікаційних навичок і професійної відповідальності, необхідних для ефективної діяльності у страховій сфері.

1.5. Юрій КЛАПКІВ відзначив багаторічну плідну співпрацю з професором ВІЛЕНЧУКОМ Олександром Миколайовичем, підкресливши його високий рівень професіоналізму, наукову компетентність і відданість справі. Зазначив, що мав можливість особисто переконатися у його фаховості завдяки спільній науковій діяльності та співпраці під час підготовки наукових публікацій. Висловив подяку кафедрі за запрошення та можливість долучатися до освітнього процесу, зокрема шляхом проведення відкритих лекцій для здобувачів освіти. Наголосив, що залучення практиків до навчального процесу є важливим позитивним аспектом підготовки фахівців. При цьому відзначив доцільність подальшого розширення такої практики не лише за рахунок

вітчизняних фахівців-практиків, але й, за можливості, із залученням представників міжнародної професійної спільноти, що сприятиме підвищенню якості підготовки здобувачів та розширенню їх професійного світогляду, незважаючи на складні сучасні умови. Також відзначив, що кафедра забезпечує підготовку здобувачів освіти на високому професійному рівні, демонструє активну діяльність у науковій, освітній та організаційній сферах, а також постійну зацікавленість у вдосконаленні освітньої програми та розвитку професійних компетентностей здобувачів.

1.6. Лариса ЛЕВКИВСЬКА відзначила, що співпраця між кафедрою та представниками бізнесу має не формальний, а реальний і практично орієнтований характер. Зокрема, зазначила, що нещодавно відбулася зустріч зі здобувачами освіти, під час якої було обговорено особливості сучасного ринку праці у фінансово-економічній сфері, вимоги до рівня їх професійної підготовки та перспективи майбутньої професійної діяльності. При цьому здобувачі продемонстрували високий рівень зацікавленості, активно ставили запитання та проявляли мотивацію до професійного розвитку, що справило позитивне враження. Звернула увагу на важливість посилення мовної підготовки здобувачів, насамперед щодо розвитку навичок професійної комунікації англійською мовою. Наголосила, що в умовах глобалізації фінансових ринків і міжнародної діяльності компаній володіння іноземною мовою є необхідною складовою професійної компетентності майбутніх фахівців. У зв'язку з цим рекомендовано розширити можливості для розвитку мовних компетентностей шляхом залучення іноземних фахівців і носіїв мови до проведення відкритих лекцій, практичних занять та інших освітніх заходів, що сприятиме підвищенню рівня професійної підготовки здобувачів.

Також відзначила високий рівень змістового наповнення освітніх компонентів та їх відповідність сучасним вимогам, водночас рекомендувала посилити міжнародний і прикладний аспект підготовки, зокрема шляхом ширшого висвітлення питань розвитку міжнародних фінансових систем, євроінтеграційних процесів, а також сучасних тенденцій, пов'язаних із впровадженням цифрових валют центральних банків як нового інструменту державної монетарної політики. Наголосила на доцільності системного розгляду зазначених питань у межах освітніх компонентів на різних етапах навчання з урахуванням практичних аспектів їх застосування. Окремо звернула увагу на необхідність формування у здобувачів компетентностей у сфері фандрайзингу, зокрема навичок пошуку, залучення та ефективного використання фінансових ресурсів через участь у грантових програмах, у тому числі національних і міжнародних. З цієї метою рекомендовано активізувати залучення фахівців-практиків до проведення відкритих лекцій і практичних заходів, що сприятиме підготовці здобувачів до активної участі у професійній та освітній діяльності на міжнародному рівні. Водночас відзначила високий рівень організації освітнього процесу, професіоналізм науково-педагогічних працівників кафедри, які забезпечують якісну підготовку здобувачів освіти, а також активну взаємодію з представниками бізнесу та професійної спільноти.

1.7. Віктор СИНЧАК вказав, що в освітньо-професійних програмах чітко простежується логічний взаємозв'язок між освітніми компонентами та програмними результатами навчання. Матриці відповідності сформовані коректно і демонструють належну кореляцію, що свідчить про системність і продуманість структури програми. Особливо позитивне враження справив профіль освітньо-професійних програм. Він не лише формально представлений, але й змістовно доповнюється унікальними спеціальними компетентностями і програмними результатами, що підкреслюють унікальність програми. Позитивним є також врахування євроінтеграційних процесів у змісті програми, що є надзвичайно важливим у сучасних умовах, зокрема в контексті акредитаційних вимог та рекомендацій Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти.

Разом з тим, висловив побажання та зауваження рекомендаційного характеру для ОПП магістерського рівня: освітній компонент ОК1 «Глобальна економіка та євроінтеграційні процеси», яка віднесена до циклу загальної підготовки, не є дисципліною для спеціальності D2 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок, її варто вилучити із ОПП або замінити на дисципліну, пов'язану з міжнародними фінансами та євроінтеграційними процесами, що посилює унікальність ОПП та формує відповідні спеціальні компетентності та програмні результати.

На завершення підкреслив, що для нього є надзвичайно приємною співпраця з кафедрою. Наші навчальні заклади активно взаємодіють у межах наукових конференцій, обміну досвідом та інших форм академічної співпраці.

1.8. Оксана ГРИЦИНА підкреслила, що освітньо-професійна програма відповідає чинному стандарту вищої освіти та забезпечує формування як загальних, так і фахових компетентностей здобувачів. Програмні результати навчання є чітко сформульованими, логічно структурованими та дозволяють досягти мети освітньої програми. Відзначила актуальність, сучасність, студентоцентрованість і практикоорієнтованість програми, а також наявність євроінтеграційної складової програми. Висловила рекомендацію щодо можливого розділення освітньої компоненти «Податковий та бюджетний менеджмент» на окремі дисципліни для підвищення ефективності засвоєння матеріалу здобувачами. У цілому зазначила, що освітньо-професійні програми є якісними, актуальними та перспективними, мають значний потенціал розвитку та сприятимуть підготовці висококваліфікованих фахівців у сфері фінансів.

1.9. Сергій ПАРНАК відзначив, що має значний досвід участі в екзаменаційних комісіях із захисту кваліфікаційних робіт бакалаврського рівня та безпосередньо спілкувався зі студентами цього рівня. Він запрошує студентів спеціальності D2 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок до співпраці з банком, пропонуючи можливість проходження практики та подальшого працевлаштування, зокрема на посадах касирів. Також банк запрошує студентів до опанування професійними компетентностями у страхових компаніях, адже комерційний банк тісно співпрацює із страховим ринком. Сергій ПАРНАК підтвердив готовність до

подальшої співпраці з університетом, зазначивши міцні партнерські зв'язки кафебри з банківською установою.

1.10. Алла КОРНІЙЧУК зазначила, що у Головному управлінні ДПУ у Житомирській області завжди проводяться спільні зустрічі та екскурсії для студентів, зокрема у Центрі обслуговування платників та в Офісі податкових консультантів. Під час таких заходів студентам розповідають про організацію податкової системи, доступні послуги та порядок відвідування відповідних установ, а також про соціальні знижки та необхідні документи для їх отримання.

Було підкреслено, що податкова служба завжди рада бачити студентів та готова підтримувати співпрацю, поглиблювати її та долучатися до нових ініціатив університету. Наголосила на готовності забезпечувати стажування та практику студентів, зокрема через управління персоналу, з можливістю ознайомлення з роботою податкових органів. Такі можливості дозволяють студентам здобути практичний досвід, оцінити різні кар'єрні напрями та отримати соціальні гарантії, передбачені державною службою.

На завершення було висловлено подяку за запрошення, відкритість і змістовний діалог, який дозволив ознайомитися з багатьма новими та цікавими аспектами професійної діяльності.

1.11. Володимир РУДИК наголосив, що ознайомився з освітніми програмами бакалаврського і магістерського рівнів, але більш детально звернув увагу саме на магістерську ОПП у підготовлених відгуках на ОПП відзначено основні позитивні моменти проєктів та рекомендації щодо вдосконалення.

ОПП з підготовки магістрів відповідає чинному законодавству, стандарту вищої освіти та іншим нормативним документам, забезпечує формування загальних і фахових компетентностей здобувачів, має збалансовану структуру обов'язкових і вибіркових дисциплін, практичну складову та атестацію у вигляді захисту кваліфікаційної роботи. Висловив побажання розділити освітню компоненту «Податковий та бюджетний менеджмент» на окремі дисципліни та запропонував у каталог вибіркових дисциплін додати компоненту «Пенсійні системи країн ЄС» для ознайомлення студентів із пенсійними системами у країнах ЄС та порівняння з українською системою, що буде логічним продовженням вивчення однієї із обов'язкових складових. Загалом, освітні програми як першого, так і другого рівнів є актуальними, добре структурованими, практичноорієнтованими та відповідають вимогам спеціальності D2 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок.

1.12. Федір МАРКОВ зазначив, що ринок фінансового радництва в Україні наразі практично не регулюється, а сертифікації фінансових радників немає взагалі. Він поділився власним досвідом роботи у сфері страхового та фінансового посередництва та навчання в американській компанії фінансового радництва. Було підкреслено, що компетентність фінансового радника важлива для підвищення добробуту громадян і покращення їх рівня життя.

На основі міжнародної практики (CFP у США, IFA в Європі) запропонував розглянути введення вибіркової дисципліни «Персональне

фінансове консультування» або «Персональне фінансове планування», що дозволить студентам отримати базові знання і навички для надання фінансових консультацій. Наявність дисципліни сприятиме створенню методичної бази у підготовці майбутніх фахівців для майбутньої сертифікації з фінансового радництва. Доповідач також зазначив, що університет може стати першою установою, яка забезпечить початкову підготовку фахівців у цій сфері.

1.13. Марія ОНИЩУК висловила побажання, щоб під час освітнього процесу було більше навчальних екскурсій. Поділилася, що в минулому семестрі в межах дисципліни «Податкова система» здобувачі відвідали Державну податкову службу. Відмітила, що екскурсія була цікавою, бо вже маючи теоретичну базу, набагато краще зрозуміти практичні аспекти роботи даної установи.

1.14. Тетяна УСЮК подякувала стейкхолдерам, які долучилися до обговорення освітньої програми. Зазначила, що, працюючи у своєму освітньому колі, ми бачимо та розуміємо ОПП однаково, тоді як зовнішній погляд допомагає визначити, що варто додати й удосконалити, оцінити наскільки стратегічно можна планувати та реалізовувати ідеї розвитку ОПП.

Особливо звернула увагу на пропозицію Федора МАРКОВА щодо запровадження мікрокваліфікацій або курсів фінансових радників, що обговорювалися навіть під час візитів представників Національного агентства кваліфікації. За участі Федора МАРКОВА як представника страхового бізнесу та кафедри, такі курси можна реалізувати не лише для студентів, а й для усіх зацікавлених осіб. Це популярний, ефективний та цікавий формат, який може приносити додаткові ресурси в університет, рекламу та позитивні результати для освітньої програми.

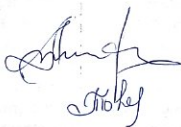
Вважаю, що подальші зустрічі та обговорення зі студентами, представниками бізнесу, державними структурами стануть новим поштовхом розвитку освітніх програм, додадуть сучасності та свіжого бачення ОПП.

1.15. Інна ШУБЕНКО, зазначила, що надійшов відгук від випускниці СЕРПУТЬКО Заріни Сергіївни, випускниці 2019 року, яка на сьогодні обіймає посаду провідного фахівця з продажів у страховій компанії ПрАТ СК «PZU Україна» (регіональне відділення м. Житомир). У своєму відгуку вона зазначає, що освітня програма підготовки фахівців за спеціальністю D2 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок зазнала суттєвих якісних змін. Посилився компонент, пов'язаний із цифровізацією страхового ринку: у змісті підготовки більш ґрунтовно представлені сучасні тенденції діджиталізації, що відповідають актуальним потребам практики. Крім того, відчутно розширено євроінтеграційний вектор освітньої програми, що є особливо важливим у контексті поступового впровадження норм і регламентів Європейського Союзу у вітчизняне законодавство. Оновлений підхід до формування освітньої програми є обґрунтованим і таким, що відповідає сучасним викликам ринку, що викликає позитивну оцінку та підтримку з боку практиків.

1.16. Наталія СТЕПАНЕНКО відзначила, що представлені освітні програми є студентоорієнтованими, такий підхід є однією з ключових характеристик кафедри фінансів і кредиту. Кафедра пропонує широкий набір вибіркових дисциплін для ОПП, які відзначаються актуальністю, практичною цінністю та зацікавленістю студентів. Рекомендовано звернути увагу на Класифікатор професій ДК 003:2010 року для забезпечення максимальної відповідності навчальних програм сучасним стандартам. Відмічено, що запровадження міждисциплінарної курсової роботи - це ефективний сучасний підхід до формування професійних компетентностей студентів. Зазначено, що обсяг ОК на міждисциплінарну курсову роботу в один кредит є обмеженим, оскільки вона повинна забезпечувати достатній час для обґрунтованої підготовки студентів. Підкреслено, що під час акредитації експерти часто звертають увагу на відповідність відведеного часу завданням підготовки курсових робіт. Вказала, що формування СК13 як додаткової компетентності для бакалаврської ОПП є надто широким. Рекомендовано уточнити та деталізувати зміст компетентності для забезпечення її практичної та академічної релевантності.

1. УХВАЛИЛИ: взяти до відома всі висловлені рекомендації та пропозиції. Внести до ОПП відповідні зміни.

Голова



Лариса НЕДІЛЬСЬКА

Секретар

Тетяна ТОВСТУХА